

Rol BIJ12 bij wolf

BIJ12 is de uitvoeringsorganisatie van de provincies en is namens de twaalf provincies gemandateerd voor de uitvoering van de tegemoetkomingsregelingen faunaschade. Hieronder valt o.a. de afhandeling van de wolvenschade. BIJ12 zorgt voor besluitvorming en de betaling van de tegemoetkoming aan gedupeerden. Daarnaast wordt door BIJ12 de coördinatie van de monitoring van de wolf uitgevoerd. Onderdeel hiervan is het beheren van het wolvenmeldpunt, waarin zowel passief als actief meldingen worden bijgehouden. BIJ12 geeft voorlichting en adviseert over preventieve maatregelen. BIJ12 verzorgt voortgangsrapportages over de activiteit van de wolf en beantwoordt pers- en publieksvragen. Tot slot biedt BIJ12 secretariële ondersteuning aan de interprovinciale wolvenwerkgroep en het Landelijk Overleg Wolf.

Monitoring

De wolf is een beschermde diersoort. Doordat de soort Europees beschermd is en vermeld staat op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt voor de wolf een aantal verplichtingen. Het is bijvoorbeeld verplicht om aan Europa te rapporteren hoe de staat van instandhouding (verspreiding, aantalsontwikkeling) van de wolf in ons land verloopt. Dit aspect vormt de kern van de monitoring zoals in het Interprovinciaal wolvenplan en [Monitoringsplan \(2019\)](#) is opgenomen en vloeit voort uit wettelijke taken.

BIJ12 is in opdracht van de provincies in het kader van de monitoring verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van:

- Het landelijke meldpunt voor alle waarnemingen van (vermoedelijke) wolven en
- Gecoördineerde organisatie van wolvenmonitoring in afstemming met de betrokken provincies, terreinbeheerders en vrijwilligersorganisaties.

De monitoring, uitgevoerd door de Zoogdierverseniging (waarnemingen) en WENR (DNA-analyse) richt zich op onderstaande aspecten:

- voor de monitoring zijn populatiegrootte, verspreiding, bewoond gebied en trendbepalingen.
- Monitoring kan ook relevant zijn om met behulp van de kennis over de aanwezigheid van wolven conflicten met bijvoorbeeld landbouwhuisdieren te beperken.
- Monitoring is van belang om kennis te vergaren over de ecologische aspecten van de wolf in ons land.

De activiteit van de wolf in Nederland wordt gevolgd en in beeld gebracht door het publiek gemelde (vermoedelijke) wolvenwaarnemingen (passieve monitoring), gericht onderzoek in de wolventerritoria (actieve monitoring) en genetisch onderzoek. Middels de voortgangsrapportages wolf en waarnemingen op de BIJ12 website worden de gegevens openbaar gedeeld.

Taxatie en schadebepaling

Wildschadetaxateurs van Attema Footprint voeren sinds 1 november 2023 het veldbezoek en de taxatie uit in opdracht van BIJ12. Deze opdracht is Europees aanbesteed. Het taxatiebureau taxeert volgens de door BIJ12 vastgestelde [protocollen en richtlijnen taxaties faunaschade](#) en de [richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren](#). Het taxatiebureau stuurt een bevestiging taxatie rechtstreeks naar de dierhouder. De dierhouder kan hierop opmerkingen kenbaar maken richting het taxatiebureau. Het definitieve taxatierapport wordt door BIJ12 gestuurd.

Schade aan bedrijfsmatig gehouden landbouwhuisdieren en ook hobbymatig gehouden hoefdieren komt voor een tegemoetkoming in aanmerking. Ook bedrijfsmatig gehouden door de wolf gedode of verwonde kuddebeschermingshonden, kunnen voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Verder volgt uit de provinciale beleidsregels dat het om directe schade moet gaan. Alleen schade die rechtstreeks aan de landbouw, dus aan landbouwgewassen of gehouden dieren zelf, komt voor een tegemoetkoming in aanmerking. Bij schade veroorzaakt door de wolf is directe schade dus de schade door predatie aan schapen of andere gehouden (hoef-)dieren.

Bijkomende schade of indirecte schade komt in beginsel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Bij schade door de wolf zijn hierop enkele uitzonderingen gemaakt. Dit betreft dat de verworpen lammeren veroorzaakt door de wolf, en eventuele dierenartskosten en afvoerkosten, toch voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Hoewel dit geen direct door

de wolf gedode dieren betreft, staan deze posten in zodanig nauw verband met de wolvenaantal dat deze schade redelijkerwijs niet ten laste van de dierhouder behoort te blijven.

De 'Waardebepaling van schapen voor taxatie bij verlies door wolven, per 1 augustus 2023' is opgesteld door DLV Advies in opdracht van BIJ12.

Dit advies is gevraagd omdat BIJ12 graag gebruik wil maken van de best beschikbare kennis over de waardebeoordeling van schapen. DLV heeft gebruik gemaakt van deskundigen waaronder schade-experts en andere bij deze sector betrokken personen en organisaties. Om een goed beeld van de schapenprijzen te krijgen is er onder andere contact gezocht met mensen in de sector zelf. Veel informatie is verkregen van schapenhouders die een bepaald ras houden, schapenhouders waarvan de schapen zijn opgenomen in een stamboek, handelaren van slachtschapen, stamboeken, etc. De onderbouwing is dan ook deskundig en in breed overleg tot stand gekomen, als gevolg waarvan een evenwichtige waardebeoordeling is bereikt. In de publicatie is weergegeven welke factoren van invloed zijn op de onderbouwing van deze waardebeoordeling. Zoals in de richtlijn weergegeven, zal BIJ12 de waardebeoordeling periodiek herzien.

In de bijlage 1 is de toename van het aantal schademeldingen vermoedelijke wolvenschade te zien, wat daardoor ook gepaard gaat met een toename van het aantal taxaties¹.

Doorlooptijden schadeafhandeling

De doorlooptijden van de schadeafhandeling zijn sinds maart 2023 versneld door automatisering. Dit was noodzakelijk om de toename aan meldingen af te kunnen handelen.

Voor de automatisering (9 maart 2023) werd 33% van de afgehandelde meldingen binnen de termijn afgehandeld en na de automatisering 80% van de afgehandelde meldingen binnen de termijn van 16 weken.

In het vierde kwartaal van 2023 is 42% afgehandeld binnen 12 weken en 21% binnen 10 weken.

Pas als een dossier compleet is, zowel definitieve taxatierapport als DNA-uitslag zijn bekend, wordt beschikt en eventueel betaald. Bij iedere door BIJ12 opgevolgde melding worden, voor zover mogelijk, DNA-monsters afgenomen. Deze monsters worden eens per maand door WENR geanalyseerd. De uitslag hiervan is iedere derde week van de volgende maand bekend. Daarnaast dienen de benodigde gegevens (rekening dierenarts en Rendac) voor het taxatierapport compleet te zijn.

Afgelopen schadejaar (1 nov 22 t/m 31 okt 23) zijn 422 vermoedelijke wolvenschademeldingen afgehandeld door BIJ12. Bij 292 (69%) daarvan was (ook) sprake van gewonde dieren, waardoor het definitieve schadebedrag niet direct bij het eerste taxatiebezoek vastgesteld kan worden. In schadejaar 2022 is in ca. 23% van de meldingen de wolf uit te sluiten. In 2023 betrof dat voornamelijk 15%. In 8% van de gevallen is uit de DNA analyse gebleken dat dit honden betrof.

Door honden gedode landbouwhuisdieren worden niet centraal geregistreerd. De BIJ12-cijfers zijn gebaseerd op vermoedelijke wolvenschade. Na DNA-analyse kan hier hond uitkomen. Omdat dit toevalligheden zijn, is dit géén representatief beeld. Als na een aanval direct duidelijk is dat het om een hond gaat, bijvoorbeeld op basis van zicht, sporen en/of beelden, verleent BIJ12, in overleg met de melder, geen opdracht voor taxatie.

Preventieve maatregelen

BIJ12 stelt via haar website ook de preventiekit faunaschade (advies inzet preventieve middelen) voor onder andere de wolf beschikbaar.

De schade aan landbouwhuisdieren hangt niet zozeer samen met het aantal wolven of het aantal landbouwhuisdieren, maar vooral met de inzet en effectiviteit van preventieve maatregelen. Schade door wolven valt echter niet geheel uit te sluiten, maar de kans op een aanval door de wolf (predatie) kan wel sterk beperkt worden door de juiste inzet van de preventieve maatregelen. Het gebruik van adequate afrasteringen met stroom(-draden) is daarbij zeer aan te bevelen. Maar er zijn meerdere methoden zoals het ophokken van vee in nachthok/kraal, kuddebeschermingshonden en bijv. visuele middelen.

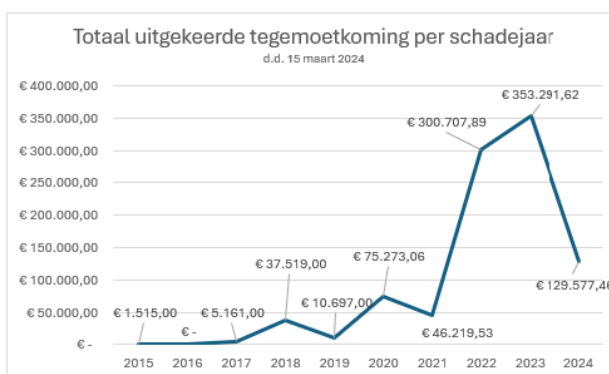
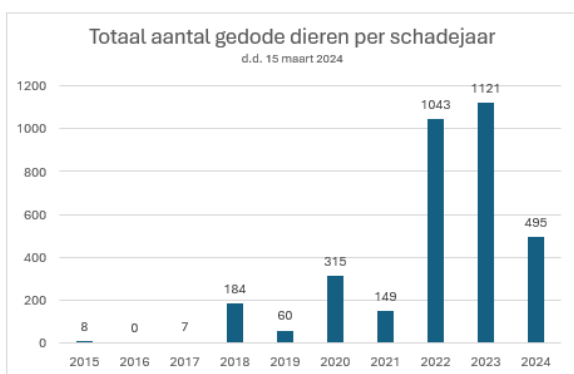
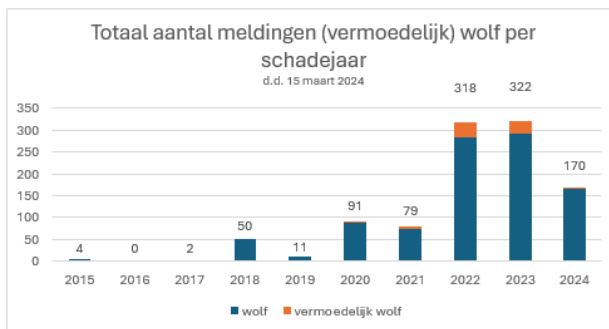
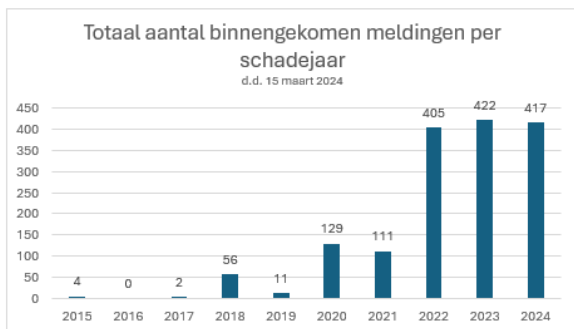
¹ Het (fauna)schadejaar loopt van 1 november tot 31 oktober het jaar erop.

Bijlage 1

Een schadejaar loopt van 1 november tot 31 oktober het daaropvolgende jaar.

De data die gebruikt is voor onderstaande grafieken loopt van de eerste melding op 7 maart 2015 tot en met de melding van 15 maart 2024.

De grafieken zijn betreffende 2024 een momentopname van de situatie d.d. 15 maart 2024. De data van 2024 zal naarmate het schadejaar verder vordert nog veranderen.

Cijfers schade door de wolf 2022

Dit zijn de cijfers van tegemoetkomingen in schade door wolven die BIJ12 in het schadejaar 2022 namens de provincies heeft uitgekeerd. Het schadejaar loopt van 1 november 2021 tot en met 31 oktober 2022.

Uitgekeerde tegemoetkomingen in 2022 door alle provincies samen:
€ 235.188

